

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Р О З П О Р Я Д Ж Е Н Н Я
від 29 вересня 2010 р. N 1900-р
Київ

Про схвалення Концепції
Державної цільової економічної програми
розвитку інвестиційної діяльності
на 2011-2015 роки

1. Схвалити Концепцію Державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011-2015 роки, що додається.

Визначити Державне агентство з інвестицій та розвитку державним замовником Програми.

2. Державному агентству з інвестицій та розвитку разом з іншими заінтересованими органами виконавчої влади розробити проект Державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011-2015 роки та у тримісячний строк подати його на розгляд Кабінету Міністрів України.

Прем'єр-міністр України

М. АЗАРОВ

Інд. 42

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 29 вересня 2010 р. N 1900-р

КОНЦЕПЦІЯ
Державної цільової економічної програми
розвитку інвестиційної діяльності на 2011-2015 роки

Визначення проблеми, на розв'язання
якої спрямована Програма

За останні роки в економіці України спостерігаються глибока структурна деформація і значне відставання від економіки розвинутих країн світу за продуктивністю виробництва та рівнем добробуту населення. Більшість підприємств залишаються технологічно відсталими, енергоємними, мають слабку диверсифікацію продуктів і ринків.

За даними Держкомстату, до 2008 року обсяг інвестицій в основний капітал щороку збільшувався. У 2008 році намітилася тенденція до зменшення обсягу зазначених

інвестицій, зокрема, за підсумками року їх обсяг становив 97,4 відсотка обсягу за попередній період. У кризовому 2009 році обсяг інвестицій в основний капітал становив лише 58,5 відсотка обсягу за попередній рік.

Динаміка обсягу залучення прямих іноземних інвестицій також не є сталою. Починаючи з 2007 року в Україні спостерігається зниження темпів зростання прямих іноземних інвестицій, що призвело до погіршення міжнародної інвестиційної позиції України. Так, за даними Національного банку, вартість зовнішніх фінансових пасивів України на початок 2008 року перевищувала вартість активів на 26,7 млрд. доларів США, а станом на початок 2010 року зазначений показник становив 39,8 млрд. доларів США.

За підрахунками Європейського банку реконструкції та розвитку, кумулятивний показник обсягу прямих іноземних інвестицій в Україні на початок 2010 року становив 1000 доларів США на душу населення, тоді як у Чехії - 7418 доларів США, Болгарії - 6226, Казахстані - 3706, Польщі - 3155, Румунії - 2350 доларів США.

Галузева структура інвестицій в основний капітал промисловості також не є оптимальною: обсяг інвестицій в основний капітал промисловості становить усього 38 відсотків обсягу всіх інвестицій, тоді як вартість основних фондів промисловості є найбільшою порівняно з іншими галузями економіки. Сільське господарство інвестується незначною мірою - 6 відсотків обсягу всіх інвестицій.

Ефективність використання капітальних видатків державного бюджету вкрай низька, що пов'язано з розпорошеністю бюджетних коштів, відсутністю єдиних засад формування та функціонування системи державних інвестицій і забезпечення їх цільового та ефективного використання. Крім того, бюджетний та інвестиційний процеси не скоординовані у часі, процес формування інвестиційних проектів, що потребують державної підтримки, не інтегрований у загальний бюджетний процес.

Несприятливий бізнес-клімат є одним з основних чинників, що негативно впливають на обсяг надходження інвестицій. За результатами рейтингової оцінки, проведеної Всесвітнім банком, Україна займає 142 позицію із 183 країн світу. У зв'язку з фінансово-економічною кризою істотно зменшилися внутрішні джерела надходження інвестицій, а міжнародні фінансові ресурси стали практично недоступними. Через несприятливий інвестиційний імідж країна менш приваблива для міжнародного капіталу в посткризовий період.

Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом

Основними причинами виникнення проблеми низької інвестиційної активності є:

несприятливі умови для інвестування, зокрема, недосконале законодавство з питань захисту права власності, адміністрування податків, отримання у власність земельних ділянок, провадження підприємницької діяльності та здійснення контролю за нею;

недостатній рівень державної підтримки інвестиційної діяльності, неналежним чином розвинута система підготовки інвестиційних програм і проектів для надання державних інвестицій;

нерозвинутість інвестиційного ринку та інфраструктури;

відсутність дієвих механізмів державно-приватного партнерства в інвестуванні.

Виникнення проблеми пов'язано з недосконалістю державної інвестиційної політики, прогалинами в інвестиційному законодавстві, відсутністю належного інституційного забезпечення розвитку інвестиційного ринку та його інструментів і як наслідок - недостатнім обсягом внутрішніх та зовнішніх інвестицій.

На низьку інвестиційну активність у 2008-2009 роках вплинула світова фінансово-економічна криза. Високий інфляційний тиск та низька конкурентоспроможність економіки призвели до зниження інвестиційної привабливості країни.

Темпи розвитку економіки України залежать від обсягу внутрішніх та зовнішніх інвестицій для реалізації інвестиційних проєктів розвитку вітчизняного високотехнологічного виробництва і зростання частки високотехнологічного експорту в результаті формування та реалізації ефективної результативної інвестиційної політики, спрямованої на підтримку науково-технічної та інноваційно-технологічної діяльності для прискорення капіталізації суб'єктів економічної діяльності та модернізації виробництва без негативних макроекономічних наслідків, розв'язання програмним методом проблеми низької інвестиційної активності.

Розроблення та виконання Державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011-2015 роки з чітким визначенням шляхів, способів та ресурсів для досягнення поставленої мети є необхідними для реалізації державної політики із забезпечення сталого економічного розвитку, поліпшення бізнес-клімату та залучення інвестицій.

Мета Програми

Метою Програми є створення умов для активізації інвестиційної діяльності, спрямованої на модернізацію реального сектору економіки та забезпечення сталого економічного розвитку.

Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми на основі порівняльного аналізу можливих варіантів

Можливі два варіанти розв'язання проблеми.

Перший варіант передбачає проведення пасивної державної політики із забезпечення розвитку інвестиційної діяльності в Україні. При цьому держава відмовляється від цілеспрямованого впливу на інвестиційний ринок, стимулювання інвестиційної діяльності та надання державних інвестицій, а забезпечує застосування виключно ринкових механізмів збалансованого розвитку в цій сфері.

Зазначений варіант сприяє розвитку інвестиційної діяльності у галузях, які мають високу дохідність і швидку окупність, зокрема у фінансовому секторі, торгівлі, під час проведення операцій з нерухомістю, але не стимулює залучення інвестицій у реальний сектор економіки, інфраструктурні та промислові об'єкти.

Другий, оптимальний варіант передбачає проведення активної державної політики із стимулювання розвитку інвестиційної діяльності в Україні, зокрема на засадах розвитку

системи державних інвестицій, підвищення ефективності та посилення прозорості функціонування механізмів державно-приватного партнерства та стимулювання залучення приватних інвестицій у реальний сектор економіки.

Реалізація зазначеного варіанта сприяє збалансованому розвитку державного та приватного сектору, концентрації зусиль на пріоритетах розвитку, підвищенню привабливості об'єктів інвестування, створенню умов як для прямої участі держави в інвестуванні, так і непрямої шляхом стимулювання залучення інвестицій з урахуванням досвіду Європейського Союзу та Російської Федерації у цій сфері. При цьому такий варіант відповідає сучасним тенденціям інвестиційної політики розвинутих країн у посткризовий період і дасть змогу поліпшити інвестиційний клімат та активізувати інвестиційну діяльність, забезпечити підтримку базових галузей економіки, розвиток імпортозамінного виробництва та диверсифікацію зовнішніх ринків збуту, сприяє капіталізації заощаджень та їх трансформації в інвестиції, розширює доступ суб'єктів господарювання до інвестиційних ресурсів, створює умови для переходу на інноваційно-інвестиційну модель розвитку та підвищення конкурентоспроможності економіки.

Шляхи і способи розв'язання проблеми, строк виконання Програми

Проблему передбачається розв'язати шляхом:

створення умов для переходу до інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки, стимулювання залучення приватних інвестицій, удосконалення законодавства, що регулює інвестиційну діяльність, зняття перешкод в інвестуванні;

розбудови системи державного інвестування за такими напрямками:

- удосконалення методології розроблення, оцінювання та відбору інвестиційних проектів, а також визначення принципів та механізмів державного інвестування для реалізації проектів, які потребують державної фінансової підтримки;

- розроблення чітких критеріїв відбору інвестиційних проектів, які потребують державного інвестування або державної фінансової підтримки, з урахуванням особливостей галузей економіки;

- визначення як пріоритетних для надання державної фінансової підтримки інвестиційних проектів, спрямованих на розвиток експортоорієнтованого та імпортозамінного виробництва, високотехнологічної конкурентоспроможної продукції, розвиток інфраструктурних і базових секторів економіки, об'єктів електроенергетики, які виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії;

- забезпечення розвитку системи прямих державних інвестицій, зокрема на умовах спільного фінансування;

- забезпечення прозорості процесу державної фінансової підтримки інвестиційних проектів, спрямованих на розв'язання пріоритетних завдань соціально-економічної політики держави, а також запровадження механізму оцінки результатів державного інвестування;

- здійснення контролю за ефективним використанням бюджетних коштів, наданих для реалізації інвестиційних проектів;

- запровадження державного моніторингу інвестиційної діяльності та визначення функцій і встановлення відповідальності державних органів і установ, уповноважених реалізувати державну політику у цій сфері;

розвитку інвестиційного ринку та інвестиційної інфраструктури, а саме:

- створення умов для ефективного функціонування інноваційних фінансово-кредитних установ та інвестиційних підприємств;

- становлення і забезпечення розвитку індустрії прямого інвестування та венчурного капіталу;

- створення умов для залучення інвестицій на міжнародних ринках капіталу (консолідація фондових бірж, забезпечення захисту прав споживачів інвестиційних послуг, створення центрального депозитарію цінних паперів, системи клірингу та розрахунків, які забезпечують мінімізацію ризиків під час виконання угод з цінними паперами);

забезпечення розвитку ринку цінних паперів;

забезпечення підвищення ефективності та посилення прозорості функціонування механізмів державно-приватного партнерства (концесії, спільна діяльність, угоди про розподіл продукції тощо);

налагодження на державних підприємствах (крім казенних) внутрішньогосподарських відносин, які сприятимуть створенню різноманітних організаційних форм господарювання ринкового типу та залученню недержавних інвестицій.

Строк виконання Програми - п'ять років.

Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

Виконання Програми дасть змогу:

покращити основні макроекономічні показники розвитку держави та зміцнити її позиції на світових інвестиційних ринках;

посилити позицію України в міжнародних рейтингах;

суттєво збільшити обсяг інвестицій в основний капітал;

забезпечити постійний приріст прямих іноземних інвестицій.

Оцінка фінансових, матеріально-технічних і трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також інших джерел.

Обсяг видатків, необхідних для виконання Програми, визначається щороку з урахуванням можливостей державного та місцевих бюджетів, умов договорів з міжнародними фінансовими організаціями, програм міжнародної технічної допомоги тощо.